

Styre: Fakultetsstyret ved Det juridiske fakultet
Styresak: 59/22
Møtedato: 14.06.2022
Journalnummer: 2022/1550

Evaluering av tosensorordning som prøveprosjekt i JUS136 *Obligasjonsrett*

Bakgrunn og saksgang

Fakultetsstyret vedtok 2. februar 2021 (sak 8/21) å slå sammen JUS131 *Kontraktsrett II* og JUS132 *Pengekravsrett* til det nye emnet JUS136 *Obligasjonsrett*. Studentrepresentantene i fakultetsstyret fulgte opp med et forslag om at sensuren i JUS136 *Obligasjonsrett* skulle gjennomføres med to sensorer på hver besvarelse (sak 21/21). Punkt 3 i fakultetsstyrets vedtak lyder:

Fakultetsstyret ber om å få utredet et forslag om et prøveprosjekt med to sensorer per besvarelse på JUS136 på neste styremøte. Samtidig ber styret om et overslag over kostnadene og administrative konsekvenser.

Som en følge av dette vedtaket ble det høsten 2021 gjennomført et prøveprosjekt med to sensorer i JUS136 *Obligasjonsrett*. Formålet var å finne ut om to sensorer gir kvalitativt bedre sensur enn dagens ordning hvor enesensorer kombineres med en omfattende nivåkontroll.

Den opprinnelige planen var å kombinere tosensorordningen med digitale sensormøter, men dette viste seg vanskelig å gjennomføre i praksis. Gjeldende sensurfrister medførte at sensormøtet måtte vært avholdt midt i romjulen. Etter avtale med studiedekanen ble det i stedet gjennomført en mer begrenset nivåkontroll. Vi viser til vedlagte redegjørelse fra professor Rune Sæbø for nærmere detaljer.

JUS136 *Obligasjonsrett* er en videreføring av JUS131 *Kontraktsrett II* og JUS132 *Pengekravsrett*. For enkelthetens skyld har vi i det følgende holdt oss til tall fra sensuren i JUS131 *Kontraktsrett II* for perioden 2017-2020 som sammenligningsgrunnlag i dette notatet.

Vi har innhentet en vurdering av prøveprosjektet fra professor Rune Sæbø, som redegjør for gjennomføringen av sensuren og konkluderer med at det den samlede sensurkvaliteten trolig vil være omtrent den samme enten det brukes en eller to sensorer for å vurdere den enkelte besvarelse (vedlagt). I det følgende utbygges denne egenerveringen med tallmaterialet fra sensuren.

Gjennomsnittlig antall klager i JUS131 i sammenligningsperioden er på 22,07 %, som er omtrent tilsvarende antallet klager i JUS136 på 22,18 % høsten 2021. Det er heller ingen bemerkelsesverdige forskjeller på prosent av klagen som har ført til karakterendring, og dermed også ikke store forskjeller på prosent uendrede karakterer. I perioden 2017-2020 har i gjennomsnitt hele 43,29 % av

klagene i JUS131 endret etter klagebehandling, men i JUS136 høsten 2021 var det faktisk en enda høyere prosent på hele 45,9 %.

Hvis karakteren ved ny sensur avviker med to eller flere karakterer fra opprinnelig sensur skal det nå opprettes kontrollkommisjon, der utdanningsinstitusjonen foretar ytterligere en vurdering før endelig karakter fastsettes. Kontrollkommisjoner ble innført 1. juli 2018, og vi har derfor sammenlignet tall fra perioden 2018-2020 i JUS131 og 2018-2019 i JUS132. I gjennomsnitt 4,32 % av klagene i JUS131 har i sammenligningsperioden blitt behandlet i kontrollkommisjon, mens det i JUS136 var på 6,56 %. Det var altså *flere* tilfeller av avvik på to eller flere karakterer mellom opprinnelig sensur og klagesensur med to sensorer også i den opprinnelige sensuren, men vi understreker at tallene er så små at dette trolig må være en ren tilfeldighet.

For ordens skyld har vi også lagt ved tallene fra JUS132 *Pengekravsrett*. Ettersom vurderingsuttrykket i JUS132 *Pengekravsrett* i 2020 var endret til bestått/ikke bestått på grunn av koronapandemien, er tallene fra 2020 ikke like relevante å se på i dette emnet, og tallmaterialet under er derfor for perioden 2016-2019.

Ut fra dette ser det ikke ut til at tosensorordningen i JUS136 *Obligasjonsrett* har hatt noen positiv virkning, hverken på klagetall eller utfall av klagene.

JUS136 Obligasjonsrett H21		Prosent
Klager (av 275 besvarelser)	61	22,18 %
Uendret	33	54,10 %
Endring	28	45,90 %
Til gunst	22	36,07 %
Til ugunst	6	9,84 %
Til kontrollkommisjon	4	6,56 %

JUS131 Kontraktsrett II 2017-2020	Prosent
Klager	22,07 %
Uendret	56,36 %
Endring	43,29 %
Til gunst	32,02 %
Til ugunst	10,16 %
Til kontrollkommisjon (2018-2020)	4,32 %

JUS132 Pengekravsrett 2016-2019	Prosent
Klager	22,54 %
Uendret	53,73 %
Endring	46,28 %
Til gunst	35,79 %
Til ugunst	10,44 %
Til kontrollkommisjon (2018-2019)	3,28 %

Vedlegg

Utdrag av e-post fra emneansvarlig professor Rune Sæbø til studiedekan Halvard Haukeland Fredriksen

From: Rune Sæbø <Rune.Sabo@uib.no>

Sent: Friday, May 20, 2022 12:11 PM

To: Halvard Haukeland Fredriksen <Halvard.Fredriksen@uib.no>

Subject: JUS 136 - refleksjoner over ordningen med to sensorer ved eksamen H-21

[...]

1 Innledning

Jeg viser til samtale og sender med dette som avtalt noen synspunkter på ovennevnte.

Jeg er en av tre kursansvarlige i JUS 136, Obligasjonsrett. Etter avtale med de andre kursansvarlige fikk jeg ansvaret for gjennomføring av eksamen i kurset H-21.

2 Bakgrunnsinformasjon

[...]

For å gjennomføre sensuren innen pålagt frist trenger vi normalt 9 eksamenskommisjoner. Vi ønsker gjennomgående å bruke de erfaringsmessige beste sensorene, hvor «beste» vurderes ut fra erfaringer om faglig kvalitet og leveringsevne. Grunnet behov for å bruke vitenskapelige ansatte til undervisningsoppgaver bruker vi, i alle fall på JUS 136, bare eksterne sensorer. Sensurarbeidet vil for disse normalt være fritidsarbeid, for JUS 136 i tiden før, under og etter «juleferien». Kvalitetskriteriene ved valg av sensorer medfører at vi bruker sensorer som gjerne har mer enn nok av andre arbeidsoppgaver i sitt daglige virke. Dette og den knappe sensurfristen begrenser antall eksamensbesvarelser hver sensor kan tildeles, noe som forklarer hvorfor vi normalt trenger 9 kommisjoner, altså 9 sensorer hvis hver besvarelse bedømmes av én sensor.

Selv med flinke sensorer vil det være behov for å kvalitetssikre sensuren. Jeg nevner i den anledning at selv om vi har et alt i alt solid og erfarent sensorkorps, vil det normalt være behov for å bruke en eller noen nye sensorer ved hver ordinær eksamen, noe som styrker det kvalitetssikringsbehovet en uansett vil ha. Denne kvalitetssikringen har bestått i at hver av de normalt 9 sensorene innen en viss frist sender én besvarelse inn til eksamensansvarlig som de vurderer å ligge i grenselandet mellom hver av karakterene på skalaen A-F, altså normalt 5 besvarelser fra hver sensor (jeg skriver «normalt» fordi det forekommer at noen sensorer ikke har funnet besvarelser i alle grenseområdene innen denne fristen). Eksamensansvarlig foretar deretter nivåkontroll basert på de mottatte besvarelsene, noe som både gir grunnlag for å revidere det utkast til sensorveiledning som sensorene mottar sammen med eksamensbesvarelsene, og ellers bidrar til at generelt og individuelt sensurnivå forbedres gjennom tilbakemelding til sensorene.

3 Gjennomføringen av eksamen i JUS 136, H-21, herunder nivåkontroll

Ved eksamen i JUS 136 H-21 skulle hver besvarelse bedømmes av to sensorer. Med 9 eksamenskommisjoner måtte vi da ha 18 sensorer (i praksis 17 ved den aktuelle eksamen fordi én sensor påtok seg å sensurere dobbelt antall besvarelser etter å ha overtatt for en sensor som måtte melde forfall).

Sensuren ble foretatt ved at hver sensor i første hånd mottok halvparten av besvarelsene i den eksamenskommisjonen han sensurerte i. Det ble besluttet å foreta en forenklet nivåkontroll ved at hver sensor sendte inn tre besvarelser til eksamensansvarlig, som skulle kontrollere nivået på minst én av besvarelsene. Tanken var at det var behov for en viss nivåkontroll selv om hver besvarelse ble sensurert av to sensorer, samtidig som den knappe sensurfristen umuliggjorde ordinær nivåkontroll (18 sensorer x 5 besvarelser lar seg ikke kvalitetssikre på ca. en uke, som er fristen eksamensansvarlig har). I praksis ble normalt én besvarelse fra hver sensor vurdert under nivåkontrollen, unntaksvis to, og da fra nye sensorer.

4 Refleksjoner

Eksamen i JUS 136, H-21 ble etter mitt syn gjennomført på en god måte. Foruten det alminnelige arbeidet med utarbeidelse og godkjenning av oppgavetekst samt sensorveiledning, gikk sensurarbeidet fint. Sensorene leverte gjennomgående rettidige besvarelser til nivåkontroll og nivåkontrollen ble gjennomført uten problemer. Jeg nevner at slik nivåkontrollen ble lagt opp, gikk det fort å bli ferdig med den enn normalt (noe som skyldes antall besvarelser som ble nivåkontrollert; 1-2 besvarelser pr. sensor fra 18 (17) sensorer sammenlignet med 5 besvarelser pr. sensor fra 9 sensorer med énsensorordning). Dette er imidlertid ikke noe argument til støtte for ordning med to sensorer, som jeg skal komme tilbake til.

Jeg har ikke mottatt tilbakemeldinger fra studenter, sensorer eller administrasjon som gir grunnlag for å konkludere med at eksamen forløp mer eller mindre godt sammenlignet med tidligere semester.

Andre forhold konstant må det antas å være en fordel at en eksamensbesvarelse bedømmes av to sensorer og ikke bare av en. Andre forhold er imidlertid ikke konstant. Behovet for dobbelt så mange sensorer vil normalt medføre at den gjennomsnittlige kvaliteten på sensorene svekkes. Det er ikke slik at vi har rikelig tilgang på førsteklasses sensorer. Arbeidet er moderat betalt, sensuren oppleves neppe alltid å være spesielt spennende når en har vært sensor noen år og det kommer erfaringsmessig på toppen av en krevende arbeidshverdag, jf foran. Jeg understreker imidlertid at når jeg foran taler om «normalt» og «gjennomsnittlige» er det for å ta høyde for at det vil være variasjoner (noen fag er det nok lettere å rekruttere sensorer i enn andre etc).

Videre vil som nevnt ordningen med to sensorer svekke kursansvarligs nivåkontroll. Dette gjelder selv om det skulle bestemmes at antall besvarelser som i sum blir nivåkontrollert (45 besvarelser ved 9 kommisjoner med én sensor, jf foran), blir det samme med to sensorer (i så fall i gj.snitt 2,5 besvarelser pr. sensor). At nivåkontrollen svekkes vil i kvalitetssikringsperspektiv i større eller mindre grad kompenseres gjennom den kvalitetssikring som skjer ved at hver besvarelse sensureres av to sensorer, hvor uenigheter sensorene imellom må antas normalt å bidra til at feil korrigeres. Jeg skriver «i større eller

mindre grad» fordi dette temmelig sikkert vil variere i praksis, blant annet i lys av kvaliteten på sensorene som brukes. SAMLET er det mitt syn at den TOTALE sensurkvaliteten vil være omtrent den samme enten det brukes en eller to sensorer for å vurdere den enkelte besvarelse.

[...]

Saken ble behandlet på møte i studieutvalget den 01.06.2022, og vedtok følgende innstilling til fakultetsstyret:

«Prøveordningen med to sensorer på JUS136 Obligasjonsrett videreføres i studieåret 2022/23, dog slik at det gjennomføres sensormøter i stedet for nivåkontroll.»

Dekan og fakultetsdirektørs merknader

Dekan og fakultetsdirektør vil berømme alle involverte i prøveprosjektet. De utfordringene man har møtt underveis har vært løst på en god måte, og det er nedlagt et godt arbeid for å rekruttere et tilstrekkelig antall kvalifiserte sensorer.

Selv om erfaringene så langt tyder på at ordningen med to sensorer ikke gir vesentlig bedre sensurkvalitet, slutter vi oss til forslaget om å forlenge prøveperioden med ett år med den justeringen som er foreslått. Etter ytterligere ett års prøveperiode vil vi ha mer erfaring som kan danne grunnlag for en god vurdering av ordningen.

innstilling til vedtak:

Prøveordningen med to sensorer på JUS136 Obligasjonsrett videreføres i studieåret 2022/23, likevel slik at det gjennomføres sensormøter i stedet for nivåkontroll.

Karl Harald Søvig
dekan

Øystein L. Iversen
fakultetsdirektør

07.06.2022

ANNNI/ØLI